

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра авіаційної психології**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

з дисципліни «**Психологія сучасного менеджменту**»
за спеціальністю 053 «**Психологія**»

Укладач:
професор кафедри авіаційної психології
Лада ЯКОВИЦЬКА

Методичні рекомендації розглянуті та схвалені на
засіданні кафедри авіаційної психології
протокол 14 від 17.12.2021 р.

Завідувач кафедри

Любов ПОМИТКІНА

Зразок методичних рекомендації щодо виконання самостійної роботи

Тема 1.1. Предмет, методи, історія та напрями психології менеджменту

1. Основні поняття і категорії менеджменту.
2. Психологія менеджменту (управлінська, організаційна психологія) як галузь психологічної науки.
3. Джерела, історія становлення та формування психології менеджменту як науки

Розглядаючи **перше питання**, необхідно з'ясувати, чому натепер ефективно управляти організацією або її підрозділами у сучасних умовах неможливо без глибокого розуміння суті і змісту менеджменту. У чому ж полягає суть “менеджменту”? Які тлумачення має поняття “менеджмент”.

Які уміння людини та види діяльності охоплює менеджмент як складне, містке і багатогранне явище: бажання досягати встановлених цілей, використовуючи працю, інтелект, мотиви поведінки інших людей; функції, пов'язані з керуванням людьми в організаціях різних типів; галузь людського знання, що допомагає керувати; певну категорію людей (соціальний лад), що здійснюють управління; орган управління, адміністративні одиниці.

Аналізуючи **друге питання**, необхідно починати з спеціалізованих галузей пізнання у системі менеджменту: стратегічний менеджмент; фінансовий менеджмент; виробничий менеджмент (операційний); інноваційний менеджмент; інвестиційний менеджмент; менеджмент персоналу; інформаційний менеджмент; міжнародний менеджмент; податковий менеджмент; менеджмент галузі або галузевий менеджмент; регіональний менеджмент; торговельний менеджмент; менеджмент маркетингу. Ці наукові напрями менеджменту вивчають специфіку проявів науки управління і є невід'ємною частиною її фундаменту.

Далі порівняти поняття “менеджмент” та поняття “керівництво”. Взаємовідношення цих основних понять представити логічною формулою: управління > менеджмент > керівництво.

В **третьому питанні** розкрити характеристики шести основних етапів розвитку менеджменту:

- 1 етап. Розвиток науки про управління людьми в процесі виробництва (Школа наукового управління (1885-1920 р.): Фредерік І. Тейлор, Френк і Ліліан Гілбрейт, Генрі Гант).

- 2 етап. Формування управлінських механізмів на засадах розвитку людських стосунків (А. Файоль, Г. Герцберг).
 - 3 етап. Побудова систем управління, орієнтованих на ринок.
 - 4 етап. Активне застосування кількісних (економіко-математичних) методів як важливих напрямів формалізації методів менеджменту і трансформації їх в управлінські рішення (Д.Марч, Т.Саймон, С. Бір, М.Месарович, Р.Акофф, І.Чечмен).
 - 5 етап. Формування системних та ситуаційних підходів (Д.Вудворт, Д.Томпсон, Н.Лоуренс, Д.Лорша, Дж. Гелбрейт).
 - 6 етап. Комп'ютеризація управлінських процесів.
- Охарактеризувати періоди розвитку управлінської науки в Україні.

Рекомендована література

Базова література

1. Азарова Т.В., Абрамов Л.К. Менеджмент неприбуткової організації. – Кіровоград: Вежа, 2003. – 304 с.
2. Дзвінчук Д.І. Психологічні основи ефективного управління. – К.: ЗАТ «НІЧЛАВА», 2000. – 280 с.
3. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. – К.: ТОВ "УВПК "ЕксОб", 2001. – 512 с.
4. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління. — К.: Академвидав, 2003. — 568 с.
5. Психология менеджмента / Под ред. проф. Г.С. Никифорова. 2-е изд. – Харьков: Изд-во Гуманитарный Центр, 2002. – 556 с.

Допоміжна література

6. Пушкар Р.М. Тарнавська Н.П. Менеджмент: теорія і практика. Підручник. – 2-е вид., перероб. і доп. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 491 с.
7. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 320 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Міжнародна асоціація досліджень з економічної психології:
Режим доступу: www.ex.ac.uk/IAREP/
2. Інтернет-платформа «Посилення знань» (розділ психологія маркетингу).
Режим доступу: <https://www.elsevier.com/search-results?query=marketing%20psychology&labels=all&page=1>
3. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).

